

vestjo Toneta Čemažarja „*Stari Primož*“ o tragičnem koncu kmetskega očanca iz goriških gor. Knjižni dar obsega še tri knjige: Martina Seljaka „*Ljubi moj domek*“, Nandeta Vrbanjaka „*Prirodni pojavi in človeški izumi*“, dr. Josipa Potrate „*Zdravje iz rastlin*“. Neobvezni sta knjigi: Damirja Feigla „*Čarovnik brez dovoljenja*“ in Franca Bevka „*Veliki Tomaž*“. A. Budal.

IVAN S. TURGENJEV: PLEMIŠKO GNEZDO. Roman. Iz ruščine prevedel Jože Arko. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 1933. Str. 224.

Petdesetletnica smrti mojstra ruske novele I. S. Turgenjeva je prinesla slovenski literaturi poleg nekaterih člankov v revijah in listih prevoda dveh korenito turgenjevljevskih spisov, ki lahko v naši prevodni književnosti nadomestita vse njegovo, delno že zastarelo delo: „*Lovčeve zapiske*“ in „*Plemiško gnezdo*“. (Ostala bi nam še želja po novem, dobrem prevodu vseh njegovih pesmi v prozi tudi tistih, ki so jih odkrili šele pred leti.) V „*Plemiškem gnezdu*“, ki ga celó marksistično literarni zgodovinar Sakuljin imenuje „biser njegovega stvarjanja“, je zajete toliko ruske duševnosti, da spis ni obledel niti sedaj, ko potomci Lavreckega odmirajo na tujem ali pa na razvalinah „plemiških gnezd“, v brezoblični masi vernikov novega sveta, utrjujejo svoje kolhoze in sanjarijo o svetovnem prevratu.

Lavreckij je mutatis mutandis na zahodu tisti prosvetljen, humanitarno usmerjen, demokratičen meščan, ki se lovi med razpaljenimi skrajnostmi sodobnosti in išče poti med resnico in snom. V nekem smislu živi svet „*Plemiškega gnezda*“ tudi med nami, in njegovi liki nam niso neumljivi. Opaja nas apolinski mir Turgenjevljevih stvariteljskih prividov, mir, ki ga današnja doba zanikuje kakor ljubezen, katere ne more utešiti.

Prevajalec je opremil prevod z daljšim uvodom, ki je po svojem slogu in po snovni obdelavi eden izmed vzornih primerov, kako se pišejo uvodi k lepi prozi. Sam prevod je plod intimnega vživetja v stil in pripovedno tehniko Turgenjeva; podan že z rahlo jezikovno patino originala, v vsem skrbno izdelan, s spoštovanjem do Turgenjeva blagoslovljen. B. B.

GLEDALIŠKI PREGLED

DRAMA. Splošna gospodarska kriza ni razrvala le našega socialnega življenja, ampak je pričela vedno bolj občutno razkrajati tudi naše kulturno ustvarjanje. Slovenskemu narodnemu gledališču v Ljubljani, ki se že nekaj let bori z gmotnimi težkočami, je ob začetku letošnje gledališke sezone nenadoma grozil gospodarski polom. Različna razmišljanja po časopisih, obsežna anketa z izjavami raznih odgovornih političnih mož in kulturnih delavcev v februarški številki „*Ljubljanskega Zvona*“, premnogi nasveti in predlogi so sicer povoljno odjeknili v javnosti in gledališču tudi gmotno nekoliko odpomogli, toda kriza s tem še nikakor ni odstranjena niti popolnoma rešena. Gledališka uprava je zasnova in tudi izvedla svoj povsem enostranski načrt o poljudnejšem repertoarju, namenjenem zlasti širšim plastem gledališkega občinstva, priredila mnogo ljudskih predstav z izredno nizkimi cenami, objavljala stalna reklamna poročila in vabila, toda uspeh je bil vendarle gmotno neznamen in kulturno nezadovoljiv.